

Notitie

Behandeld door Siebe Kok (skok@energie-nederland.nl)
Aan Ministerie van Justitie en Veiligheid
Datum 26-03-2025
Onderwerp Reactie op de internetconsultatie van het Besluit weerbaarheid kritieke entiteiten

Reactie op de internetconsultatie van het Besluit weerbaarheid kritieke entiteiten

Met veel belangstelling heeft Vereniging Energie-Nederland* (hierna Energie-Nederland) kennisgenomen van het concept Besluit weerbaarheid kritieke entiteiten (hierna: Bwke). Energie-Nederland maakt graag gebruik van de mogelijkheid op dit conceptbesluit te reageren.

(* Zie pagina 5)

Algemeen

1. Energie-Nederland is over het algemeen positief over de verschenen conceptversie van het Bwke. Ook staan we positief tegenover de doelen uit de CER Richtlijn. We onderschrijven het belang van het verhogen van de weerbaarheid in Nederland en zien het Bwke als een goede stap in dit proces.
2. Energie-Nederland benadrukt graag dat de nadruk in de AMvB meer op praktische toepassing moet liggen dan op de schriftelijke vastlegging van bijvoorbeeld risico's en maatregelen. Hierbij moet vooral rekening worden gehouden met het werkbaar houden van de maatregelen.
3. We steunen de keuze om de drempelwaarden voor significante incidenten voor de meldplicht in een sectorale ministeriële regeling vast te leggen. Wel vragen we om duidelijkheid rond deze drempelwaarden voor inwerkingtreding van de wet, aangezien bedrijven implementatietijd nodig hebben om deze correct te verwerken. Energie-Nederland gaat graag met u in gesprek over nadere uitwerking van deze drempelwaarden.
4. De wet vereist grote investeringen in processen, technologie en personeel. Op basis van de inschatting van de regeldrukkosten en benodigde investeringen in risicobeoordelingen en

beleidsontwikkelingen (Nota van Toelichting, p. 8-9): eenmalige kosten ca. €14.716 per bedrijf en structurele kosten voor verplichte periodieke risicobeoordeling (Artikel 14 Wwke & Artikel 3 Bwke). Deze kosten liggen voor bedrijven in de energiesector significant hoger. Daarom pleiten voor een overgangsregeling van 12-18 maanden waarin aantoonbaar voortgang boeken voldoende is voor het voorkomen van directe handhavingsmaatregelen. Artikel 19 Bwke laat ruimte voor een gefaseerde inwerkingtreding/overgangsregeling (met prioritering van de grootste risico's)

5. Er komt veel nieuwe wetgeving op bedrijven af, welke allemaal regeldruk opleveren. Naast de Wwke, krijgen veel bedrijven in de energiesector ook te maken met de Cyberbeveiligingswet, de Cyber Resilience Act, de Netcode on Cybersecurity of Cross-Border Electricity Flows en de Energiewet. Bedrijven moeten de tijd krijgen om deze wetgeving effectief te implementeren alvorens er aan nieuwe wetgeving gewerkt wordt.
6. Op dit moment is er, mede door het ontbreken van duidelijke drempelwaarden, veel onduidelijkheid over het feit of partijen nu wel of niet onder de Wwke gaan vallen. Energie-Nederland verzoekt om spoedig (voorlopige) aanwijzingen te doen voor bedrijven die onder de wet gaan vallen.
7. In haar advies op de Wet weerbaarheid kritieke entiteiten adviseert de Raad van State om nader te motiveren waarom een afwijking van de Wet open overheid noodzakelijk is.¹ Bij deze wil Energie-Nederland graag benadrukken dat de informatie die in het kader van de Wwke gedeeld wordt strikt vertrouwelijk en zeer gevoelig is voor bedrijven. Zonder uitzondering op de Woo zullen bedrijven zeer terughoudend zijn meldingen te doen of informatie te delen. Dit zal de weerbaarheid van Nederland niet ten goede komen. We verzoeken daarom dan ook dringend om de door de Raad van State gevraagde motivatie aan te leveren.

Samenhang met Cyberbeveiligingswet en -besluit

8. Energie-Nederland heeft veel leden die zowel onder de Wwke en de Cbw gaan vallen. Dit betekent dat er voor beide wetten

¹ <https://www.raadvanstate.nl/adviezen/@147383/w16-24-00335-ii/>

registraties, meldingen en audits zullen komen. We pleiten dan ook voor één toezichthouder voor de energiesector die verantwoordelijk wordt voor beide wetten. Deze toezichthouder is dan in staat om een integrale audit kan doen, in lijn met de huidige praktijk bij veel bedrijven.

9. De samenhang van het pakket Wwke/Bwke met de Cyberbeveiligingswet (Cbw) en het Cyberbeveiligingsbesluit (Cbb) is van groot belang. Bedrijven doen hun risicoanalyse volgens een all-hazards approach. Om de regeldruk niet onnodig te verhogen is het van groot belang dat de samenhang tussen beide trajecten wordt bewaakt. Dit betekent specifiek dat we graag één kanaal voor meldingen onder zowel de Cbw als de Wwke zouden zien.
10. Hoewel we begrijpen dat dit door de woordkeuze in Europese richtlijnen niet altijd mogelijk is, willen we er toch op wijzen dat de terminologie in beide wetten zoveel mogelijk geharmoniseerd moet worden. In de Wwke/Bwke gaat het over kritieke entiteiten en aanzienlijke verstoringen, in de Cbw/Cbb over essentiële en belangrijke entiteiten en significante incidenten. In hoeverre is het mogelijk om de Bwke en Cbb te harmoniseren in proces en terminologie - om de regeldruk (compliance) *en* de benodigde effort voor toezichthouder(s) & CSIRTS - te minimaliseren?

Zorgplicht

11. De formulering “ ... periodiek ...” wordt in het Bwke een aantal keer genoemd (bijvoorbeeld in artikel 3 lid 1, artikel 8 lid 3 en artikel 9 lid 1). Energie-Nederland stelt voor om in de Nota van Toelichting toe te voegen dat hiermee bedoeld wordt dat er op basis van de risicoanalyse door de entiteit zelf kan bepalen hoe frequent dit dan daadwerkelijk is.
12. In artikel 10 gaat het woord “opleidingen” te ver. Dit suggereert een langdurig traject bij een gecertificeerde instelling. We stellen voor hier in plaats van “opleidingen”, “cursussen” of “trainingen” te gebruiken.

Meldplicht

13. Energie-Nederland steunt het uitwerken van de drempelwaarden voor de meldplicht in een sectorale MR. We worden als

energiesector graag betrokken bij het opstellen en evalueren van de drempelwaarden.

14. Als een incident voortkomt uit een probleem bij een leverancier (bijvoorbeeld een cloudprovider), is onduidelijk wie de melding moet doen. Hier kan bijvoorbeeld worden vastgelegd dat alle betrokken entiteiten een melding moeten doen, om te voorkomen dat meldingen door miscommunicatie of onduidelijkheden uiteindelijk niet gedaan worden.
15. De wet specificeert niet wat de sancties zijn als een melding niet op tijd wordt gedaan. Dit zorgt voor onzekerheid. Bedrijven moeten vooraf duidelijkheid krijgen over de gevolgen van non-compliance, nog voordat de wet van kracht wordt.
16. Artikel 16 eist dat een melding naast standaardinformatie ook prognoses over de hersteltijd en mitigatiemaatregelen bevat. Dit is niet altijd direct bekend bij een incident. De regeling moet toestaan dat aanvullende details later worden aangeleverd in plaats van direct in de eerste melding.

- **Over Vereniging Energie-Nederland**

Vereniging Energie-Nederland (hierna Energie-Nederland) is de branchevereniging voor alle partijen die betrokken zijn bij het produceren, leveren en verhandelen van stroom, gas en warmte. Wij vertegenwoordigen vrijwel de volledige energiemarkt in Nederland. Onze ruim 80 leden – waaronder vele nieuwkomers – zijn actief in hernieuwbare en niet-hernieuwbare energie. Zij bieden diverse diensten aan en komen voortdurend met innovatieve en duurzame initiatieven.

Wij maken ons in Den Haag en Brussel sterk voor de belangen van onze leden op elk gebied van energievoorziening. Van het opwekken en verhandelen van energie tot aan de levering ervan aan consumenten en bedrijven. Daarnaast ondersteunen we de ontwikkeling van nieuwe dienstverlening van onze leden. Denk bijvoorbeeld aan hulp bij het verduurzamen van gebouwen.

Als branchevereniging dragen wij bij aan een duurzame toekomst. Wij blijven ons inzetten voor een energiemarkt waarin duurzaamheid, betrouwbaarheid, leveringszekerheid en betaalbaarheid centraal staan.

Het is onze ambitie om een halvering van de CO₂-uitstoot te bereiken in 2030. In 2050 moet de energievoorziening 100% CO₂-neutraal zijn. Met het oog op de geplande uitrol van hernieuwbare energiebronnen, is Nederland op weg om koploper te worden in Europa.

Wij streven naar een optimale markt met laagdrempelige toe- en uittreding. Met ruimte voor nieuwe en innovatieve spelers en bedrijven. Energiebedrijven moeten voldoende prikkels krijgen om te investeren. Omdat onze energiemarkt Europees is, streven wij naar oplossingen en beleid op Europees niveau. Dit zorgt voor een gelijk speelveld om collectief en efficiënt te kunnen verduurzamen.